

28.08.2020

POL-2020-42262

Sisäministeriö

kirjaamo@intermin.fi

key.poliisosasto@intermin.fi

Poliisihallituksen lausunto hallituksen esitykseen räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä annetun lain 653/2014 muuttamisesta

Poliisihallitus on osallistunut räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä annetun lain 653/2013 valmisteluun sekä nyt käsiteltävänä olevan, sen muuttamista koskevan lakiehdotuksen valmisteluun. Poliisihallitus toimii tämän lain perusteella lupaviranomaisena lähtöaineasetuksen alaan kuuluvien tuotteiden osalta. Lakimuutos on seurausta räjähteiden lähtöaineiden markkinoille saattamisesta ja käytöstä annetun asetuksen (EU) N:o 98/2013 korvautumisesta uudella asetuksella (EU) 1148/2019.

Poliisihallituksen näkemys on, että sekä asetuksen että nyt vireillä olevan lakiehdotuksen muutoksen ovat kannatettavia ja parantavat räjähdeturvallisuutta sekä tietojensaantimahdollisuuksia kyseisten aineiden mahdollisista väärinkäyttöyrityksistä. Poliisihallitus haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota eräisiin seikkoihin, joilla on vaikutusta edellä mainitun asetuksen ja lain toimeenpanoon käytännön tasolla:

Uuden asetuksen (1148/2019) liitteen I tuotekatteen osalta voidaan todeta, että rikkihapon siirtäminen luvanvaraisten räjähteiden lähtöaineiden joukkoon on ongelmallinen siksi, että käytännössä kyseisen aineen tarpeesta ja vuosittaisesta kulutuksesta muualla kuin ammattikäytössä ei ole luotettavaa tietoa. Tämä saattaa aiheuttaa huomattavan lupahakemusten määrien kasvun, sillä kyseisellä aineella on runsaasti käyttötarkoituksia. Tällä hetkellä sitä on ollut suhteellisen vapaasti saatavilla esimerkiksi autotarvikeliikkeistä, apteekkeista ja erilaisista puhdistustarvikkeisiin ja remontointiin keskittyvistä yritysistä.

Kyseessä on EU-tason terrorismin torjuntaa koskeva toiminto, joka edellyttää ammatillista osaamista ja riittävää resursointia. Poliisihallituksen asehallinnon resurssit ovat tällä hetkellä rajalliset ja erittäin tiukasti sidottu myös erilaisiin varsinaisten virkatehtävien lisäksi annettuihin hankkeisiin ja muiden lakimuutosten toimeenpanoihin. Nykyisillään lupamäärät lähtöaineiden osalta ovat pysyneet kohtuullisen tarkasti hallituksen esityksessä mainitun n. 150 kappaleen vuosittaisessa määrässä, mikä on ollut hallittavissa. Mikäli määrä tästä vielä nousee, tulee asia olla huomioituna resurssitarpeita määriteltäessä. Rajoitettujen, siis lupaa vaativien aineiden lista voi myös muuttua lyhyelläkin aikavälillä, jolloin tilanne voi muuttua myös tarvittavan resurssin osalta. Tämän lisäksi jatkossa lupahakemusta käsiteltäessä tulee Poliisihallituksen toimia yhteistyössä myös Oikeusrekisterikeskuk-

sen kanssa, joka omalta osalta lisää työmäärää, vaikka sillä todennäköisesti onkin turvallisuutta lisäävä vaikutus.

Toisena asiana Poliisihallitus haluaa huomauttaa, että laissa ei ole otettu kantaa asetuksen (EU) 1148/2019 10 artiklan mainitsemiin velvollisuuksiin järjestää asiaan liittyvää koulutusta eri tahoille, eikä myöskään määritelty, että kenen vastuulle tämä kuuluu. Poliisihallitus haluaa painottaa, että nämä asiat tulee olla selvillä lain tullessa voimaan, koska räjähteiden lähtöaineita koskevat asiat jakaantuvat useiden eri viranomaistahojen toimialoille. Samoin tulee vahvistaa artiklan 19 mukaisen vuotuisen raportin kokoaja ja toimittaja. Edellä mainituista asioista voidaan lähtökohtaisesti sopia viranomaisten kesken, samoin kuin tarkastusviranomaisten yhteistoiminnasta. Lopullisesti näistä voidaan myös päättää eri viranomaisten työjärjestyksissä, mutta kyseiset asiat tulee olla huomioituna jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Yleisesti lakiesityksessä on kuitenkin huomioitu hyvin sekä asetuksen vaatimukset että tilanne Suomessa näiden kyseessä olevien aineiden osalta.

Ylitarkastaja

Ilmari Kosonen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 28.08.2020 klo 14:01. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaimosta.

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi

Sisäministeriö

Poliisihallitus, esikunta
Poliisijohtaja Sanna Heikinheimo